

Єлизавета Мазуренко

студентка 2 курсу юридичного факультету
Комунального закладу вищої освіти
«Барський гуманітарно-педагогічний коледж
імені Михайла Грушевського»

Захист прав інтелектуальної власності в умовах воєнного стану

Захист прав інтелектуальної власності в умовах воєнного стану особливо важливий, оскільки війна не тільки знищує фізичні ресурси, але й створює нові виклики для захисту інтелектуальної власності. Під час кризи можуть виникнути проблеми із захистом авторських прав, торгових марок, патентів і комерційних таємниць через ослаблені правові системи, ослаблений судовий контроль і обмежений доступ до міжнародних установ. З іншого боку, нові технології та інновації, які з'являються під час війни, вимагають своєчасного та ефективного правового захисту для забезпечення довгострокової стабільності та відновлення економіки після закінчення військових дій.

Верховною Радою України 01 квітня 2022 року прийнято Закон України «Про захист інтересів осіб у сфері інтелектуальної власності під час дії воєнного стану, введеного у зв'язку із збройною агресією Російської Федерації проти України» який набрав чинності з 15 квітня 2022 року. Цим законом України, зокрема, встановлено що майнові права інтелектуальної власності, строк чинності яких спливає на день введення в Україні воєнного стану або під час дії воєнного стану, залишаються чинними до дня, наступного за днем припинення чи скасування воєнного стану [1].

Однак, з початком активної фази війни були запроваджені спеціальні норми, які призупинили строки для більшості процесів. Йдеться про Закон від 01.04.2022 «Про захист інтересів осіб у сфері інтелектуальної власності під час дії воєнного стану, введеного у зв'язку із збройною агресією російської федерації проти України».

Метою прийняття закону було недопущення втрати прав інтелектуальної власності на період дії воєнного стану, коли можуть бути обмежені права і свободи громадян і запроваджені обмеження для юридичних осіб. Призупинення перебігу встановлених законом строків розпочалося 24 лютого 2022 року і триватиме до скасування правового режиму воєнного стану.

Зупинено строки, зокрема, на виконання таких дій:

- подання заперечення проти заявки або дії про міжнародну реєстрацію в Україні,
- поновлення прострочених строків,
- оскарження рішення ІР-офісу за заявкою в суді або до апеляційної палати,
- подання заяви про визнання недійсними прав на винахід,
- сплата мита.

Часові обмеження щодо вчинення таких дій встановлюються на час дії воєнного стану та протягом 90 днів після його скасування. По суті призупинення строку – це надання додаткових правових гарантій для бізнесу та створення необхідних умов для збереження наявних інвестицій [2].

9 жовтня 2023 року у Міністерстві юстиції України зареєстрований наказ Міністерства економіки України № 11319 від 16 серпня 2023 року «Про затвердження Порядку державної реєстрації авторського права і договорів, які стосуються майнових прав на твір». За цим наказом суттєво розширюється перелік підстав для відмови в реєстрації, наприклад, якщо заявка подана відносно об'єкта, який не охороняється авторським правом, порушує права і законні інтереси третіх осіб, заявником або суб'єктом авторського права є особа, пов'язана з державою-агресором, або підсанкційна особа. Буде лише дві форми заявок - на державну реєстрацію авторського права на твір та на державну реєстрацію договору, який стосується майнових прав на твір. Не буде окремої заявки на реєстрацію службового твору. Подання документів здійснюватиметься у паперовому вигляді за допомогою поштових сервісів за адресою УКРНОІВІ або в електронній формі через Систему електронної взаємодії закладу експертизи, використовуючи електронний кваліфікований підпис. До речі, заявки в електронній формі приймалися і раніше, але зараз це буде відображено у нормативно-правовому акті. І за новим наказом будь-яка особа може звернутися з запитом на отримання довідки з державного реєстру. Слід зазначити, що подання заявок за новою формою буде лише після офіційного опублікування наказу [3].

Отже, захист прав інтелектуальної власності в умовах воєнного стану є критично важливим для забезпечення економічної стабільності та захисту інтересів громадян і бізнесу. Прийняття спеціальних законів, таких як Закон від 01.04.2022 року, дозволяє зберегти правові гарантії навіть в умовах війни, призупиняючи строки для ключових юридичних процесів і надаючи додатковий час для виконання важливих дій. Це допомагає уникнути втрати прав інтелектуальної власності і сприяє довгостроковій підтримці інновацій та бізнес-активності. Нові норми також спрямовані на захист від порушень з боку осіб, пов'язаних із державою-агресором, що робить ці заходи ще більш актуальними в сучасних умовах.

Література

1. Державна митна служба України. Стаття Щодо особливостей захисту прав інтелектуальної власності під час дії воєнного стану. URL: <https://customs.gov.ua/news/zagalne-20/post/shchodo-osoblivostei-zakhistu-prav-intelektualnoi-vlasnosti-pid-chas-dii-voennogo-stanu-808>
2. Національна асоціація адвокатів України. Аспекти захисту інтелектуальної власності в Україні під час війни. URL: <https://unba.org.ua/publications/9042-aspekti-zahistu-intelektual-noi-vlasnosti-v-ukraini-pid-chas-vijni.html>
3. В. Борисенко, керівник IP-практики ЮК Riyako&Partners, розповіла про зміни в зазначеній сфері. URL: https://jurliga.ligazakon.net/analytics/223120_shcho-zmnilosya-v-regulyuvann-prava-ntelektualno-vlasnost-pd-chas-vvni

Юридичний факультет Національного університету
біоресурсів і природокористування України
Інститут права Львівського державного університету
внутрішніх справ
Юридичний факультет Запорізького національного
університету
Юридичний факультет Сумського Національного
аграрного університету
Студентський науковий гурток «Клуб юних теоретиків»

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

учасників

ХVІІІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО- ПРАКТИЧНОЇ ОНЛАЙН-КОНФЕРЕНЦІЇ «ПРОБЛЕМИ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ ОЧИМА МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ»

17 жовтня 2024 р.

м. Київ

УДК: 340:167.1:378.2

**Матеріали XVIII Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції
«Проблеми юридичної науки очима молодих науковців»**

П.78

**Проблеми юридичної науки очима молодих науковців : зб. наук. пр. XVIII Всеукр.
наук.-практ. онлайн-конф. (м. Київ, 17 жовтня 2024 р.) / Укладачка: Віра Качур. К.,
2024. 420 с.**

У збірнику подані наукові здобутки учасників, що присвячені проблемам юридичної науки.

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

**За зміст наукових матеріалів відповідальність несуть їх автори та
наукові керівники**